

Alles is energie

Energiemarkten zijn de afgelopen jaren sterk veranderd. Helaas trekt Europa aan het kortste eind, grotendeels door eigen toedoen. Maar uiteindelijk komt het goed.

Technologie kan de wereld veranderen. Tegenwoordig ligt de focus vooral op kunstmatige intelligentie, maar er zijn ook andere noemenswaardige technologieën. De laatste globaliseringsgolven waren onmogelijk zonder de uitvinding van de container. De belangrijkste gebeurtenis in 2007 was niet de start van de Grote Financiële Crisis, maar de komst van de iPhone.

Op het gebied van energie hebben twee technologische ontwikkelingen voor een grote omwenteling gezorgd. In de eerste plaats is dat de onconventionele winning van olie en gas door middel van fracking en horizontaal boren, waardoor de VS weer een grote olieproducent is geworden. De tweede technologie is het vloeibaar maken en vervoeren van aardgas in de vorm van LNG. Daardoor zijn energiemarkten wereldwijd veel meer met elkaar verbonden.

Nu de Amerikanen weer een netto-exporteur zijn geworden van energie, hoeven zij zich niet meer te bemoeien met het Midden-Oosten. Bovendien werd Amerikaans aardgas spectaculair goedkoop. Dat drukte de inflatie. Het gewicht van energie in het inflatiemandje daalde van 10% naar 6%. Ook was er sprake van een (tijdelijke) verbetering van de Amerikaanse handelsbalans, omdat er geen olie meer werd geïmporteerd (in 2008 ging er nog 50 miljard dollar per maand naar de olieproducerende landen). Het mag duidelijk zijn dat de dollar heeft geprofiteerd van deze ontwikkeling.

Door de Russische inval in Oekraïne is Europa overgestapt van Russisch aardgas naar LNG. Dat lijkt vrijwel hetzelfde, maar dat is het niet. LNG is in de eerste plaats een energiedrager. Met LNG concurreren we met Chinezen en Brazilianen en blijft de volatiliteit en daarmee ook de prijs van energie relatief hoog. Verder is het beter om nog drie jaar door te gaan met het stoken van steenkool dan 30 jaar te vertrouwen op LNG. Bij de productie en het transport van LNG komen immers veel broeikasgassen vrij. Bovendien wordt het oorspronkelijke aardgas gewonnen via het vervuilende fracking. Dat hebben we in Europa verboden, maar ver van huis vinden we het minder een probleem.

Het resultaat is nu dat nergens in de wereld energie zo duur is als in Europa. Landen als China en India doen goedkoop zaken met de Russen. Wij doen geen zaken meer met de Russen. De Amerikanen hebben voldoende eigen goedkope energie, maar Europa moet eerst maar eens dollars verdienen om op de wereldmarkt LNG te kunnen kopen. Het feit dat Europa vol heeft ingezet op de energietransitie helpt ook al niet. Volgens voorlopige berekeningen gaat de energietransitie Europa minimaal 5 biljoen euro kosten en dat is al snel 3% van het BBP. Dat terwijl een groot deel van de rest van de wereld ons blijft beconcurreren met producten gemaakt met goedkope fossiele energie. Voor energieverslindende bedrijven is Europa daarom niet meer aantrekkelijk, maar tegelijkertijd zijn dit wel cruciale onderdelen van productieketens die we in Europa willen houden. Op de langere termijn zal Europa met alternatieve energie wél kunnen concurreren, want uiteindelijk schijnt de zon en waait de wind voor niets. ■

Door **Han Dieperink**, geschreven op persoonlijke titel